

VOLS CONÈIXER LA HISTÒRIA DE LES DONES DEL MUSEU?

8 de març de 2019

LADONA AMB DOS NÒBELS. MARIA. S. SKŁODOWSKA

Textos Marc Campeny Crego

Maria S. Skłodowska (1867 – 1934)

El 7 de novembre del 1867 va néixer a Varsòvia, Maria Salomea Skłodowska. El cognom Skłodowska podria passar desapercebut per a molts, però aquest era el nom original de Marie Curie, nom que va prendre més tard al casar-se amb el també científic francès Pierre Curie.

Era la cinquena filla d'una família treballadora. El seu pare, Władysław Skłodowski era professor de física i matemàtiques a l'institut mentre que la seva mare, Bronisława Boguska era mestra de música i pianista.

La seva bona predisposició pel coneixement científic va aflorar molt aviat, ja que va obtenir sempre molt bones qualificacions durant la seva educació bàsica. Tot i això, no se li va permetre inscriure's en una institució d'educació superior degut a la seva condició de dona. Amb la seva germana Bronisława (que posteriorment va estudiar medicina) va inscriure's a la Uniwersytet Łatający, una institució no reconeguda oficialment i considerada

semiclandestina que admetia les dones com a estudiants.

El 1891 va emigrar a França per tal d'iniciar els seus estudis de física la Universitat de París. Els primers temps van ser difícils i Maria es va haver d'esforçar per millorar el seu nivell francès però també la seva base de matemàtiques i física, per tal d'arribar al nivell de la resta d'alumnes. Havia de subsistir amb molt pocs recursos, estudiava de dia i impartia classes per la nit, portant un ritme de treball molt intens, que combinat amb una alimentació precària li provocava esvaniments a causa de la gana i la fatiga.

L'any 1891 es va casar amb Pierre Curie i va iniciar el seu projecte de doctorat centrat en la continuació dels treballs del físic Henri Becquerel.

A la mort del seu marit, Marie Curie es va convertir en la primera dona a ocupar el lloc de professora en la

Universitat de París. Va continuar durant molts anys amb les investigacions sobre la radioactivitat, temps durant el qual la seva salut va empitjorar a causa de l'exposició a aquest fenomen. Finalment, Marie Curie va morir el 4 de juliol de 1934 a causa d'una anèmia aplàstica.

Un matrimoni de científics

L'any 1894, Maria S. Skłodowska va conèixer el que seria el seu marit i col·laborador científic més fidel, Pierre Curie que en aquells temps era instructor a l'Escola Superior de Física i Química Industrial de París. Després de diversos entrebancs, Marie Skłodowska i Pierre Curie van contreure matrimoni el 1895 i aquesta va adoptar el cognom del seu marit, amb el qual és coneguda popularment.

Arrel dels seus descobriments, l'any 1900, Marie Curie va ser la primera dona en ser nomenada catedràtica de l'Escola Normal Superior i el seu marit Pierre va obtenir una càtedra a la Universitat de París.

A partir de 1903 es té constància de que el matrimoni va començar a patir els seus primers problemes de salut a causa de la seva exposició a la radioactivitat. El 1906, Pierre Curie va morir al ser atropellat per un carruatge. Uns mesos més tard, la Universitat de París va decidir oferir-li a Marie la plaça de catedràtic que ostentava, fins a llavors, el seu marit.

Marie i Pierre Curie

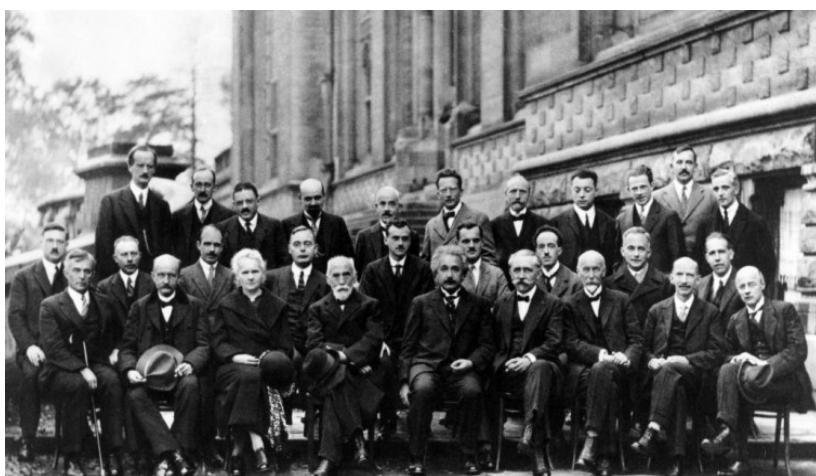
Inicialment, va ser enterrada al costat del seu marit Pierre Curie, al cementiri de Sceaux. El 1995, les restes del matrimoni Curie van ser traslladades al Panteó de París, destinat a honrar les figures més importants de la història de França. Marie Curie es va convertir en la primera dona en ser enterrada en aquest monument.

LA DONA AMB DOS NÒBELS. MARIA. S. SKLODOWSKA

Un Nobel de Física i un de Química

L'any 1903, la Reial Acadèmia de les Ciències de Suècia va guardonar a Marie Curie amb el premi Nobel de Física, compartit amb el seu marit Pierre i Henri Becquerel. Inicialment, el comitè dels premis Nobel volia negar el reconeixement a Marie Curie per ser dona, però les amenaces del seu marit Pierre a rebutjar el premi van fer canviar de parer l'acadèmia sueca que va atorgar, finalment, el premi compartit als tres científics.

El gran reconeixement internacional que van seguir tenint els seus treball va fer que el 1911 se la condecorés de nou amb el Premi Nobel, aquesta vegada de Química, pel descobriment dels nous elements químics, radi i poloni.

D'aquesta manera Marie Curie va ser la primera persona en guanyar dos premis Nobel (en l'actualitat són 4 els científics que ho han aconseguit) i la primera, i, fins ara, única persona en fer-ho en dues categories diferents: física i química.

Marie Curie amb altres científics guanyadors del Nobel, Solvay, 1927

El descobriment del poloni

Uraninita amb cuprita

Actualment, la unitat per mesurar la radioactivitat, s'anomena "curie", en honor als dos investigadors. El 1946, es va denominar curi (Cm) a un nou element químic, i fins a tres minerals radioactius estan dedicats a Maria Skłodowska-Curie: curita, skłodowskita i cuproskłodowskita.

El 1939 es va donar el seu nom a un asteroide i el cràter lunar Skłodowska també porta aquest nom en honor a aquesta gran científica polonesa.

Les investigacions de Marie Curie la van portar a descobrir que els rajos emesos per l'urani causaven un petit camp elèctric a l'aire del voltant i va plantejar la hipòtesi de que aquesta radiació provingués de la desintegració de l'àtom, fet que suposava refusar la suposició de que els àtoms eren unitats indivisibles, tal i com estava acceptat fins aleshores.

Un dels punts claus en els descobriments de Marie Curie va ser l'ús de mostres naturals d'urani, contingut en minerals com la uraninita, la torbernita o l'autunita. Marie Curie comparà les radiacions que emetien diferents mostres de torbernita naturals amb d'altres d'origen artificial i va poder observar que la mostra sintètica emetia menys radiació. Aquest fet la va fer arribar a la conclusió que la mostra natural (més radioactiva) contenia impureses d'altres àtoms més radioactius que l'urani i, arrel d'aquestes observacions, el 1898 va descobrir que el tori era també un element químic radioactiu.

Els diversos experiments portats a terme per Marie, apuntaven a la existència d'altres elements radioactius desconeguts a més de l'urani i el tori, i el juliol de 1898, va publicar un article sobre l'existència d'un nou element químic radioactiu al qual va anomenar "poloni", en honor a la seva Polònia natal. Amb l'ajuda de Gustave Bémont, el 26 de desembre de 1898, els Curie van anunciar l'existència d'un segon nou element, que van anomenar «radi», del qual deriva la paraula radioactivitat.